

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
"Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны", 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне

"Таварыства беларускай мовы

імя Францішка Скарыны" 2007

© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыісці да сваёй веры

Прэмова

Шаноўнае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага святара айца Яўгена Маліноўскага "Парусія: псіхалогія прысутнасці". Артыкулы з гэтае кнігі ў наш час друкаваліся на старонках мясцовай газеты "Тэх-рэлігія" і мелі вялікі водгук у грамадстве. Сябры і сяброўкі ўніяцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае зборнік, каго напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Миколая і Мятэда Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяцкі святар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу "Навука і рэлігія". Аўтар абвргаў савецкія тэзісы аб шкоднасці рэлігіі, нясумяшчальнасці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказваў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасці былі веруючымі людзьмі. Традыцыйны архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сённяшнімі ягонымі пасяцэжнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага "Парусія: псіхалогія прысутнасці" – гэта першы вопыт псіхалогічнага абагульнення рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і святары дэліканта абыходзяць, "пераканаўча" спасылваючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсць у дэмакратычным грамадстве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасць уніяцкага святара, які ў сваіх разважаннях пра Бога і існасць спалучае рэлігію і палітыку, псіхалогію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтым смела казаць. Але на такі крок сёння здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Пераследаваныя на радзіме ардынс-

П.17. Выбары	78
П.18. Палітыка	81
П.19. Жэрабя кінута	85
П.20. Пост	88
П.21. Пасха	91
П.22. духоўнасць	93
П.23. Хараство	96
П.24. Быць	99
П.25. Тройца	102
П.26. Слава	105
П.27. Храм	108
П.28. Лішак	111
П.29. “Не хочу иметь ребенка...”	116
П.30. Радаснае ганенне	117
П.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці	123
П.32. Час асабістай прысутнасці	127
П.33. Выбранасць	131
П.34. Ад сектанцтва да еднасці	134
III	
ЭКЗІСТЭНЦЫЯЛЬНАСЦЬ	137
III.1. Успенне	138
III.2. Агэалагічная перспектыва ўзросту	142
III.3. Тэапсіхалагічная канфесійнасць асобы	150
III.4. Сямейная трылеза экумены	153
III.5. Прафесія маці	156
III.6. Прафесія: айцец	160
III.7. Сямейная парусія: “Сем хлябоў і дзве рыбы”	164
III.8. Вяртанне да сябе	169
III.9. Інтэралог	172
III.10. У сям’і не без нарцыса	176

III.11. Любоў не раздражняецца	180
III.12. Ружанец у псіхічным развіццё ідэнтыфікацыі	183
III.13. “Лебядзінае паляванне”	188
III.14. Містыка	189
III.15. Алтарна-педагагічны разважальнік	192
III.16. Педагагічныя прынцыпы асабістай свабоды	196
IV	
ІНТЭЛЕКТУАЛЬНАЯ ПРОПАВЕДЗЬ	203
IV.1. Псіхалагістарычны сэнс Евангелля	204
IV.2. Час казання	206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага	208
IV.4. “Хай будуць усе адно”	210
IV.5. Суд Божы	215
IV.6. Цуд Божы	218
IV.7. Навігацыя	221
IV.8. Экзарызм, альбо выгнанне дэманаў	224
IV.9. Перамяненне Гасподняе	226
IV.10. Pietas – Шанаванне	228
IV.11. Не судзі	230
IV.12. Багацце ад Бога	232
IV.13. “Камень, адкінуты будаўнікамі”	234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа	236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага	240
IV.16. Шлюбная вячэра	243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра	245
POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА	249
ГЛАСАРЫЙ	251
ЛІТАРАТУРА	253

IV.2. Час казання

Выказванне Еклесіяста “Час маўчаць і час казаць” вельмі слушнае для сучаснай Беларусі, для якой Слова Божае нясе, прынамсі, два асноўныя сэнсы. Перш за ўсё гістарычны, які адлюстроўвае шлях развіцця, перамен. Дарэчы, слова “гісторыя” перакладаецца з грэцкай мовы як «плынь, цячэнне». Гісторыя, як вядома, сінкратны і таму не заўсёды рацыянальна свядомы працэс сусветнага жыцця, зразумець які больш глыбока і дакладна дапамагае лагічны спосаб пазнання. Лагічны, г.зн. не толькі рацыянальна вытокавы, але духоўна накіраваны і цялесна дасканалы – вечны, існы. Першы і апошні Логас – Хрыстос, Сын Бога Жывога. Тое, што паміж першым і апошнім – гісторыя чалавечай асобы па вобразе і падабенстве Сына. Вобраз генетычна і бязвыплатна, дармова дадзены пачатак чалавечага існавання, які не адймаецца нават ад вар’ята з краіны Гергесінскай [Мц 28], але прабывае з кожным чалавекам аж да канца жыцця. У той жа час падабенства з’яўляецца самастойным здабываннем чалавека як асабістым укладам у агульную справу ажыццяўлення Слова Божага плана збаўлення. Такім чынам, вобраз чалавечай асобы і мноштва Яго падабенствам у сэрцы канкрэтнага чалавечага жыцця, ды праз яе ў індывідуальным быцці краіны і дзяржавы.

Чытаючы Святое Евангелле, прыводзім да думкі аб выгнанні дэманаў у гурт свіней, хрысціянскі сэнс мае ў сваю свядомасць не толькі гэты цудадзейны факт знепаўвагі здарэння, але, галоўным чынам, ім Логас, які падпарадкоўвае сабе веруючага, яго лёс і яго дзеянні. Але мэта збаўлення, ратавання мае быць перашкодай для дэманаў, якія прыкладаюць шмат намаганняў, каб не дапусціць верніка ў валадарства праўды і свабоды. Свабода ад чаго? Ад грахоўнай залежнасці! Грэх робіць чалавека залежным не столькі ад жыццёвых абставін, колькі ад унутраных псіхалагічных праблем, якія разрываюць душу на часткі, адбіраюць у яе цалкасць, адсутнасць якой вядзе да мароды і смерці. Слова “исцеление” дапаўняе сэнс выгнання дэманаў як атрымання *цалкасці* праз разуменне і уцелаўленне Слова. Утрымліваючы ў сабе грэчаска-лацінскія этымоны – *TELOS* (цель) – *coela* (неба) – лагічны ланцужок “цела, исцеление, целаснасць, небесная цель” спалучае сэнс асобнага існавання.

У той жа час разуменне “гурт свіней” як стану, варожага асобе, індывідуальнасці дапамагае сэнсаваць залежнасць чалавека ад свайго станавівага пачуцця – пачуцця страху, страху перад пераважна большасцю “подавляющим большинством”. Нават пастухі, якія вытрымалі нааўнага ціску гэтага вока, дазволу сказаць, грамады, натоўпу, жахаў – і паўпскалі. І гэтыя гэты натоўп кінуўся са стромы ў мора г.зн. тых нізкіх, падлых, ганебных эмоцый.

Чытаючы, сабе да сабе залежныя, статкавыя, безаблічныя, безасобовыя паразытычныя стварэнні, ведалі, тым не менш, калі бегчы ад Логаса – у гэтакі ж статак недарэчных, абмежаваных ва ўсіх адносінах жывёлін, якім неадкладна належала загінуць у воднай стыхіі.

“Прытча” надае свабоду чалавеку: прымаць гэтае слова альбо не прымаць. Людзі краіны Гергесінскае ня ўспрынялі Логаса, спалохаліся Яго, сталі адганяць ад сябе, не разумеючы, што тым самым яны адганяюць сваё шчасце, свой набыват. Ім здавалася, што так будзе спакойней – “да тихое и безмолвное житие поживем” – менш праблем, менш думак і разважанняў, “як ёсць, так і добра”. Але кожны, хто такім чынам мяркуе, цяжка памыляецца. “Без Мяне не зможаце рабіць нічога” [Мц 12, 30] – кажа Госпад і дадае: “Хто не са Мной, той супраць Мяне” [Мц 12, 30].

Таму, браты, шчаслівыя тыя, хто прыняў Слова, якое збаўляе ад ганебных учынкаў і статкавых пачуццяў, дапамагае нам у справе нашай свядомасці і вызвалення, трымай веры, надзеі і любові, прыводзіць да валадарства Айца і Сына і Святога Духа.

